

"ARAZ VƏTƏNİ, VƏTƏN ARAZLARI SÖYLƏR"

Oxudum şeirlərini,
İçdim sözlərini,
Arazın suyundan içirmiş kimi,
Keçdim sözlərinin köynəyindən,
Saz köynəyindən keçirmiş kimi.

Açdım şeir kitabının hər varağını,
Murovu, Mişovu aşırmış kimi,
Qaçdım sənə doğru,
Təbrizin üstünə qaçırmış kimi.

...Biz təkcə soydaş deyilmişik,
həm də ruh qardaşlarıymış. Bir-biri-
mizdən xəbərsiz eyni mövzudan ya-
zırmış. O, yazırmış:

Hamı bir mənəm,
Mən bir hamıyam!
Mən yazırmışam ki:
Bəlkə elə hamıyam,
Tək olduğum qədər də?!

...Ürəkdə yara sızlar,
Hovlanıb yara sızlar.
Yaralılar dərdini,
Nə bilir yarasızlar?!

Bu isə xalq bayatısıdır. Arazın o tayındamı, yoxsa bu tayındamı yaranıb, nə fərqi! Əsas odur ki, bütövlüyünü itirmiş Azərbaycan torpağının yaraları haqqındadır. Bu yaraların nə qədər ağır olduğunu Aqşin Ağkəmərlinin "Öpdüm Arazı" şeirlər kitabını oxuduqca bir daha hiss etdim. Qəribədir, hər ikimiz "hamıyam" desək də, niyə bu qədər təklənmişik, bu qədər para-para olmuşuq? Bax, bu sualın cavabını nə qədər axtarsam da yenə də tapa bilmədim.

Aqşin kimi "Vətən dünən bir qitə, bu gün bir ovuc torpaq" deyə-deyə sızladım, yaralarım (yaralarımıza) təzə dərman axtarmağa başladım. Aqşindən daha bir misal gətirməkdən vaz keçə bilmədim:

Şeyrim sevgini, qəmi söylər,
Araz vətəni, vətən arazları söylər.

Ədəbiyyat qaravaş deyil, qara başı olanların meydanıdır. O taylı şair, nəşir, alim, d-r Aqşin Ağkəmərlisi məhz belə şairlərimizdən biridir.

"Sənə can deməkdən çox, can verməyi öyrənmişəm" misralarından da onun Dədə Qorqud qəhrəmanlarına məxsus vətən yolunda, yurd uğrunda qurban getməyə hazır olan "qara başı"nın aydın görmək mümkündür.

Aqşin Ağkəmərlisi o şairlərdəndir ki, yalnız "qara başı"nın sözüne baxır.

Şeirlərini də elə qələmiylə, karan-daşıyla yox, "qara başı"yla yazır. "Özümdən yol alıb gəlmişəm," Dədəm Qorqudun xeyir-duasını alıb gəlib" deməsi, yazması da təsadüfi deyil.

Ürəyindən hansı əzizimi öpmək keçəndə, onunla görüşmək istəyəndə qaça-qaça Araz səmtinə gəlir. "Sizi görmək üçün mən daşqın Arazı öpdüm" deyir.

Aqşin Vətən dərdiylə, Araz dərdiylə elə qaynayıb qarışmış ki, şeirlərini oxuduqca adama elə gəlir ki, o, həmişə bizim yaşadığımız yerdə yaşayıb, yanımızda olub. Özünün dediyinə görə əsilləri qazaxlıdır. Bəlkə də bizim Kəmərlisi kəndindəndir, nə bilim! Bunu özü yaxşı bilir və deyir:

Göydə mənə axtaranda,
Mən səndəki özün idim.
O zərrənin özü idim,
Dilindəki sözün idim.

Bu mənada Aqşin əslində şeir yazmır. Elinə-gününə, vətəninə olan borcunu ödəyir elə bil. 1993-cü ildə Qaxda yazdığı bir şeirində dedi ki:

**Borcunu elinə danan insan
insan deyil!**

"Vətən sərhədlərlə dolub", "Sən tarixini sazında axtar", "Mənə gəl, mən səndənəm" demək üçün də gerek Aqşin Ağkəmərlisi olasan! "Sazda doğulmuşam mən, Sözdə doğrulmuşam mən" demək haqqını da qazanasan!

"Dədəmdən qalan kimliyimi, sazımı, sözümü, dilimi öldürdülər" deyən Aqşin Ağkəmərlisi poeziyası qandallanmış bir dilin açdığı dildir, çəkdiyi haraydır. Belə şairlər üçün Vətən təkcə yurd-yuva, od-ocaq, qapı-baca, el-oba deyil. "Dil özü bir vətəndir!"

O, özünü "Babəkin kəsik qolu, Nəsimilərin donu" saymaqda da haqlıdır...

Bütövlükdə bu poeziyada özümüz, özlüyümüz var. O, özünü də, özünü itirən soydaşlarımızı da bir yola, məramına, özünə gəlməyə, özü olmağa səsləyir, deyir:

**Mişov dağına nur saçar,
Sənə səndən söhbət açar.
Bu gün özünə gəlməyən
Sabah da özündən qaçar.**

El içində belə bir misal var: "Adamın özününkü etini yesə də, sümüyünü çölə atmaz".

Aqşin də bu fikrə qüvvət vermiş-tək belə yazır:

**Yad yada satar səni,
Unudar, atar səni!
Bir gün dansa da, yenə
Vətən yaşadar səni!**

Aqşin Ağkəmərlisi "özümde yola düşdüm, özümdəki özümə" deyər, özündən özünə, (özümüzdə) yol gədir:

**Bu yol...
Tanrıya gedən bir yoldur,
İnsanı tanrı edən bir yoldur!**

Və bu yolda öz məramını daha konkret şəkildə belə bəyan edir.

**Mən istəyirəm özüm olum.
Özüm üçün olum.
Özüm üçün ölüm**

Şair ölümdən yox, yolsuzluqdan qorxur.

...Səni qorxudan deprem deyil vətən,
Səni qorxudan mənəm,
Mənim o yolsuz yolumdur.

Aqşin Ağkəmərlisi ustası olan şairdir. Kitabına çox tutumlu və tarixi ön-söz yazmış xalq şairi Nəriman Həsənzadəyə bir neçə şeir həsr etməsi göstərir ki, o, bu qüdrətli sənətkarı nəinki çox sevdi, oxuyur, hətta özünün ustalarından biri sayır, söz sərkərdəsi hesab edir.

Bu sevgi ustada (ustadımıza) həsr olunmuş başqa bir şeirdə öz əksini belə tapır:

**Şeirin bir ordudur,
başında sən...
...Söz meydanında,
Xoş anında, yaman gündə,
son anında.
Öz xalqının yanında sən!**

Özündən və özümüzdən yazır Aqşin Ağkəmərlisi. Özündən və özümüzdən yazmaq özgürlüyə gedən ən kəşə yoldur. Yadlaşmanın qarşısına çəkilən "Çin səddi"dir. Sözdən çin səddi çəkenlər özünün və xalqının ruhunu, tarixini, mənəvi xəzinəsini, bütövlükdə Vətəni, dünyanı, insanı, insanlığı qoruyanlardır.

Təbrizi bir dəfə də olsun görməsəm də, çoxdandır Arazdan o taydakı yurd yerlərində heç belə gəzib dolaşmamışdım. "Heykəltəraşın heykəli yox, heykəlin heykəltəraşı necə yonduğunu" görməmişdim. Aqşinə görə insanlar kimi daşlar da fərqlənmiş:

**Bir daşdan ev tikirlər,
Bir daşa ev tikirlər...**

Çoxdandır özümü, tariximizlə, məniyimizlə, kimliyimizlə bir daha belə baş-başa qalmamışdım.

"Öpdüm Arazı" deyən şairimizin hər sətirini, misrasını gözümə təpdim, öpdüm... öpdüm!..

Gücümüz də, gücsüzlüyümüz də, nə qədər olduğumuz da, böyüklüyümüz də, kiçikliyimiz də bu kitabda olduqca poetik şəkildə öz əksini tapıb, tarixləşib, coğrafiyalaşmış, Arazlaşmış, Kürləşmiş, min yerə parçalanmış Azərbaycan sanki yenidən birləşib, bütövləşib!

Bu Aqşin Ağkəmərlinin şeir kitabı deyil. Bütöv görmək istədiyi Vətəndir, Azərbaycandır!

Aqşinin haqqı var ki, desin:

**Vətən varsa mən də varam,
Mən susmamışam, susmaram!
Aman Allah! Taleyimizə bax:
...Anam odda yandı,
Od da anama yandı!**

BMT-nin qərargahının gircəyində Şeyx Sədinin bir kəlamı dünya xalqlarının yüz dilində öz təcəssümünü tapmışdır:

"Bəşəriyyət vahid bir bədəndir. Elə ki, həyat bu bədənin əzalarından birinə xətər yetirdi, başqa əzalar da ağrıyır".

Bəs necə yüz ildir ki, fars rejiminin, eləcə də birlikdən, əmin-amanlıqdan dem vuran dünya dövlətlərinin ikiye (ikiyəmi?!) böldükləri Azərbaycan xalqının əzaları da görmürlərmi, fərqi varmırlarmı ki, ağırlardan cana do-yub, sızım-sızım sızılamaqdadır.

Əzaları ağrıyan soydaşlarımızdan, qardaşlarımızdan biri şair Aqşin Ağkəmərlidir. Biri də...

Barat Vüsal

